No. 141. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Zondag 22 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den November.

Gisteren zijn in de kamer der pairs de discussien over het adres van antwoord aangevangen; dit antwoord luidt, ten aanzien der hoofdkwestie, de Oostersche zaken, als volgt;

» Frankrijk, vertrouwende op de gezindheden, waarvan de Staten van Europa niet opgehouden hebben de verzekeringen te herhalen, gaf zich vrijelijk aan dien ondernemingsgeest en die zucht voor werken des vredes over, die op de ontwikkeling van den openbaren rijkdom en op het geluk der natien zulk een gunstigen invloed hebben; toen gewigtige gebeurtenissen eene overeenstemming zijn komen verstoren, die zoo wel gevestigd scheen. Onder die omstandigheden heeft Uwe Majesteit besloten, om het tijdstip van de zitting der kamers te vervroegen. De kamer der pairs dankt haar voor dat besluit. Gij hebt u, Sire, te midden van den raad der natie willen plaatsen en de verlichte medewerking der groote staatsligchamen willen inroepen, alvorens uw bestuur volkomen besliste over vraagstukken, die met al de belangen der natie in verband staan.

» Het tusschen den Keizer van Oostenrijk, de Koningin van Groot-Brittannie, den Koning van Pruissen, den Keizer van Rusland en de Ottomannische Porte, tot regeling der betrekkingen tusschen den Sultan en den Pacha van Egypte, gesloten verdrag, en de daden, die daaraan zijn opgevolgd, hebben Uwe Majesteit tot het nemen van maatregelen doen besluiten, die Frankrijk in staat stelden, om met behoud eener volkomene vrijheid van werking, den loop der gebeurtenissen in het Oosten in het oog te houden. Sire, de staatkunde uwer regering gedurende tien jaren heeft er krachtdadig toe medegewerkt, om de menschheid voor die algemeene schokken te bewaren, die den vooruitgang der beschaving schorsen en waarvan de volken nog lang daarna de noodlottige gevolgen ondervinden; maar de waardigheid eener natie is haar leven zelf; en wij weten, hoezeer die waardigheid van Frankrijk aan het gemoed van zijnen Koning dierbaar is. De Franschen zouden op uwe roepstem zich verheffen en liever dan in de vernedering van hun Vaderland toe te stemmen, tot alle opofferingen bereid zijn. Intusschen zal, wij hopen het, eene regtvaardige en belanglooze staatkunde in de raadzalen van Europa den boventoon behouden en de handhaving van het evenwigt tusschen de mogendheden eene noodzakelijkheid voorkomen, waarvoor Frankrijk te minder zou terugdeinzen, nadat zijne regering al wat de eer veroorloofde gedaan had, om die aan ons land te besparen."

Het blijkt hieruit, dat deze zinsneden veel sterker zijn dan die in de koninklijke aanspraak; de overige zijn meer een weerklank op dezelve; de afkeuring van de revolutionnaire woelingen wordt ook door de pairs in sterke bewoordingen uitgedrukt.

Bij de discussien over dit adres heeft de markies *de Dreux Brezé* het eerst gesproken. Hij beschuldigde de vorige ministerien wegens hun gebrek aan beleid in de oostersche zaken; noemde het verdrag van 15 Julij de voorbode der verdeeling van Turkije; zeide dat Frankrijk daarbij behandeld was als eene mogendheid van den tweeden rang, en na het gebeurde dadelijk genoegdoening voor den geleden hoon had moeten eischen. De baron *Ch. Dupin* oordeelde dat men aan het genoemd traktaat te veel waarde hadt gehecht, dat men zoowel in Engeland als in Frankrijk voor den oorlog moest vreezen; dat voor de zaak van den Pacha van Egypte de eer, het bloed en de toekomst van Frankrijk niet kon in de waagschaal gesteld worden. De graaf *Montalembert* sprak nagenoeg in een gelijken geest; hij zag in *Mehemed* niet den hervormer, maar slechts den zelfzuchtigen despoot; de oorlog voor zijn belang zou het goed regt tegen zich hebben. De minister *Villemain* vatte het woord op, om de ten opzigte van het Oosten gevolgde staatkunde door Frankrijk tegen de aanvallen des vorigen sprekers te verdedigen. Ten sluite der zitting stelde de heer *Serzawier* een amendement voor, om de regering aan te manen tot het voortzetten der wapeningen te gelijk met de onderhandelingen. Hij betoogde aan de vrienden van het behoud van den vrede, dat de tegenwoordige in dienst staande 450,000 man niet genoegzaam waren om den oorlog voor te komen; aan de lieden die den oorlog onvermijdelijk achten, en een overdreven vertrouwen op de fransche dapperheid, bij het terugzien op de krijgsgeschiedenis, koesteren, dat 450,000 man niet opgewassen waren tegen de krachten van de vier mogendheden; daartoe werd een leger van 600,000 man ingeroepen en 300,000 man mobiel gemaakte nationale garde vereischt.

— De commissie van het adres der gedeputeerden is gisteren andermaal vereenigd geweest, en heeft eindelijk den heer *Dupin* tot den steller van het ontwerp gekozen, die, na vooraf geaarzeld te hebben, echter thans die taak op zich heeft genomen; heden zou de commissie een bepaald besluit nemen.

— Het ministerie schijnt in de laatste dagen eene eenigzins minder vredelievende houding aangenomen te hebben. Sommigen schrijven dit toe aan den ongunstigen indruk dien de jongste nota van lord *Palmerston* van 2 November heeft gemaakt, anderen aan de meening van het bestuur, om bij de ophanden beraadslagingen in de kamer over het adres, eene vastere houding te toonen. Door zijne organen heeft het ministerie de geruchten doen tegenspreken, door een der duitsche bladen verspreid, dat het ministerie afgezien had van de oprigting der nieuwe regimenten kavallerie en infanterie; er wordt integendeel verhaald, dat de maarschalk *Soult* nog dertig nieuwe batterijen artillerie wilde vormen, en dat men aan de kamer de noodige gelden zal aanvragen, om het leger op 500,000 man te brengen. Hetzelfde blad verklaart ook voor onnaauwkeurig, de in de engelsche bladen geplaatste zeer vredelievend luidende nota van den heer *Guizot* (zie ons vorig nommer). Eindelijk behelst het *Journal des Débats* eene redenering over de jongste nota van lord *Palmerston*; hetzelve zegt daarin wel, dat de inhoud van dat stuk op het vorige ministerie slaat, doch dat echter de regering hetzelve als aan haar gerigt moest beschouwen; vrij duidelijk geeft het *Journal* te kennen, dat het tegenwoordig ministerie, evenmin als het vorige, zal dulden, dat aan *Mehemed* de heerschappij over Egypte ontnomen wordt; men houdt zich dus betrekkelijk aan het *memorandum* van den heer *Thiers* van 8 October; de wapeningen blijven voortduren, en wacht men den loop der verdere gebeurtenissen af. Slechts in één punt verschilt hier het tegenwoordige ministerie van het oude, daaraan namelijk, dat indien de oorlog thans mogt uitbreken, het geen revolutionnaire oorlog zou zijn, door een comitté van algemeen welzijn geleid, maar door eene regelmatige regering zou worden gevoerd.

— Lord *Granville* heeft eergisteren, nadat hij depeches uit Londen had ontvangen, eene conferentie van meer dan drie uren met den heer *Guizot* gehad; een adjudant van den maarschalk *Soult* is met depeches naar Londen vertrokken.

— De stoomboot *Normandie*, die *Napoleon's* asch van Cherburg herwaarts moet overbrengen, is naar die stad vertrokken.

— Uit Toulon schrijft men van den 12den, dat het fransch eskader onder den admiraal *Hugon* van de Hyères eilanden is aangekomen. — Den 26sten hadden zich zeven oorlogschepen voor St. Jean d'Acre vertoond, echter zonder vijandelijkheid te plegen; het garnizoen was 5000 man sterk; 6 regimenten zouden buiten Acre kamperen, om de gemeenschap met Damascus te onderhouden en den tog van *Ibrahim* te dekken.

— Uit Madrid wordt geschreven, dat het regentschap groote moeijelijkheden ondervindt in den voorgenomen maatregel eener leening van nationale inschrijving. Van 123 daartoe uitgenoodigde kapitalisten en bankiers, hadden slechts 25 zich bereidwillig betoond, en van de benoodigde 41 millioenen, had men slechts 11 kunnen bijeenbrengen.

— Ter beurze hebben de fondsen zich eenigzins weder herhaald van den ongunstigen indruk dien de geruchten van gisteren hadden teweeg gebragt. De notering was heden: 5 pCts 110,10; 3 pCts 78,30; Nap. r. 102,60; Spa. Ardoins 24¾; Rom. L. 99¼.

Van den 19den. — In de zitting van de kamer der pairs van gisteren zijn de discussien over het adres voorgezet. De heer *Pelet de la Lozère*, die tot het vorig ministerie heeft behoord, is als deszelfs verdediger opgetreden. Daarna is de heer *Guizot* aan het woord gekomen. In de maatregelen der vier mogendheden zag hij eenigzins geene vijandelijke inzigten tegen Frankrijk, maar eenigzins de bedoeling om de betrekkingen tusschen den sultan en den pacha te regelen. Maar volgens het gevoelen der regering, kon uit het gesloten verdrag geheel iets anders voortvloeijen, dan men thans beoogt; de mogendheden konden er toegebragt, aangezet, weggesleept worden, om meer uit te rigten dan zij oorspronkelijk wilden. Van daar de noodzakelijkheid der bevolen wapeningen, wapeningen van behoedzaamheid en voorzorg om de veiligheid en den rang van Frankrijk te handhaven; wapeningen uit dat oogpunt noodzakelijk, omdat de toekomst duister en onzeker was. De heer *Guizot* hoopte echter dat de mogelijke gevaren zich niet zouden verwezenlijken, dat de vrede met eere zou kunnen worden gehandhaafd; deze vrede toch werd door de dierbaarste en wezenlijkste belangen van Europa geboden; men had het verschil van gevoelen, hetwelk zich ter zake der schikking tusschen den sultan en den onderkoning had geopenbaard, te veel op den voorgrond gesteld; het grootere belang, het gevoel van veiligheid, het geloof aan den algemeenen vrede, te zeer voor een ondergeschikt belang laten wijken; nimmer had eene mogendheid zich voor zulk een verafgelegen en onzekeren bondgenoot in gevaar gesteld; maar bij de bestaande omstandigheden en ter zake der mogelijke gevolgen, moest Frankrijk den loop der gebeurtenissen afwachtende, bij zijne zucht voor het behoud des vredes, tevens zorg voor de toekomst door de wapeningen aan den dag leggen. De minister erkende dat de mogendheden zich niet beleefd jegens Frankrijk gedragen hadden, dat men het op zich zelf had laten staan, maar dat daaruit nog niet was op te maken, dat men hetzelve had willen beleedigen.

De rede van den heer *Guizot* vond algemeenen bijval in de kamer. Alleen betuigde de graaf *Montalembert* zijne bevreemding, dat de heer *Guizot* zich voor den vrede tot elken prijs verkregen verklaarde, tegen welke aantijging de laatste zich met kracht verzette. De zinsnede betrekkelijk de zaken van het Oosten werd daarop zonder oppositie aangenomen.

Van de overige zinsneden lokte die betrekkelijk Spanje nog tot eene discussie uit, waaraan de markies *Dreux Brézé* en de heer *Guizot* deelnamen.

Ten slotte werd het geheele adres met 110 tegen 8 stemmen door de pairs aangenomen.

— Het ministerieel blad, de *Messager*, spreekt op nieuw het door de oppositie bladen verbreid gerucht tegen, dat van wege het oorlogsdepartement bevelen waren gegeven tot het schorsen der remonte. Hetzelfde zegt, op het berigt van de verschijning van het fransch eskader voor de Hyeres-eilanden, dat het vorig ministerie in de maand October bevel tot die terugkomst had gegeven.

— Ter beurze van heden (19 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 110,95; 3 pCt. 78,80; Nap. r. 103; Sp. Ardoins 24¼; Rom. L. 99 drie achtste.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den November.

Alhier zijn weder eenige handwerkslieden, als betrokken in revolutionnaire woelingen, gearresteerd.

— Het bevestigt zich dat de gebroeders *Grimm* thans van wege Z. M. den koning van Pruissen, de uitnoodiging gekregen hebben om naar Berlijn te komen, waar zij voorloopig bij de koninklijke bibliotheek of eenige andere met hunne studien in verband staande betrekking zouden geplaatst worden. — Ook zegt men dat de gewezen Hessische minister en laatstelijk president voor de Luxemburgsche zaken, *von Hassenpflug* door een vroeger huwelijk zwager van de genoemde geleerden, in pruissische dienst zal overgaan.

— Men schrijft uit Weenen van den 10 dezer, dat in de haven van Venetie een fregat wordt uitgerust, hetwelk zich met het keizerlijk eskader op de syrische kust moet vereenigen, en aan boord waarvan de oostenrijksche artilleristen en een aantal artsen, welke in dienst der Porte treden, naar Syrie zullen overgebragt worden. Verscheiden officieren bij de kavallerie en infanterie hebben verlof gekregen zich insgelijks derwaarts te begeven, om tot de organisatie van het turksche leger te helpen medewerken. Deze officieren zullen aangemerkt worden als met groot verlof vertrokken, en kunnen ten allen tijde hunnen rang bij het keizerlijk leger weder hernemen, terwijl elk hunner in de turksche dienst een rang hooger gesteld zal worden.

— De *Augsburgsche Zeitung* meldt uit Konstantinopel, onder dagteekening van 28 October het volgende:

» Berigten, die de Porte zoo even van den Pacha van Koniah ontvangen heeft, brengen de gewigtige tijding aan, dat de Egyptenaren, welke Adana, Kulak, Boghos en de overige bergengten van den Taurus bezet hielden, van daar met zoo veel overhaasting afgetrokken zijn, dat zij alle hunne kanonnen en een groot deel hunner ammunitie in den steek lieten, en bij hunnen aftogt slechts eenige magazijnen in den brand staken. Deze troepen moeten waarschijnlijk aan *Ibrahim*-Pacha te hulp snellen; maar zoodanig als zij deze manoeuvre uitgevoerd hebben, heeft dezelve groote overeenkomst met eene vlugt. De Pacha van Koniah is nu volkomen in staat, alle deze gewigtige punten, die den sleutel van Klein-Azie uitmaken, zonder slag of stoot te bezetten. Zoo doende is op nieuw een Fransch-Egyptische begoocheling, de inval van *Ibrahim* Pacha in Natolie, en de daardoor uitgelokte overkomst van een Russisch leger, voor onze oogen in rook verdwenen. De hier aanwezige Franschen komen er thans rondborstig voor uit, dat hunne regering door hare agenten in Syrie en Egypte misleid is geworden. Ware men vroeger tot deze erkentenis gekomen, dan hadden vele onheilen verhoed kunnen worden!"

— De *Oostenrijksche Beobachter* deelt weder een reeks berigten uit Syrie mede, tot den 23sten october gaande. Uit dezelve blijkt dat ook Tripoli, den 17den october, in de magt der bondgenooten is gevallen, nadat 2000 man egyptische bezetting de stad ontruimd en het kasteel in de lucht had doen springen. De bewaring der plaats is aan den korvets-kapitein *Lagotetti* opgedragen. Door de inneming van Tripoli waren de bondgenooten, met uitzondering van St. Jean d'Acre, thans meester van de geheele kust. Men wil voorts dat het egyptisch garnizoen op den terugtogt, om zich met *Ibrahim* te vereenigen, afgesneden was geworden.

Naar men verzekerde zouden de verbonden smaldeelen te Marmarizza (eene Turksche haven in Klein-Azie, tegenover het eiland Rhodus) overwinteren; de kleine vaartuigen en de stoombooten zullen echter voor de Syrische kust blijven. Eene afdeeling van 5 linieschepen en 2 fregatten, zal de blokkade van Alexandrie voortzetten. De *Vanguard* was den 20sten voor Beyrut aangekomen.

In het zuiden van Syrie hebben de inwoners een konvooi, dat uit Egypte naar Damascus bestemd was, opgeligt, en een regement egyptische infanterie, dat St. Jean d'Acre verlaten had om dit konvooi te bevrijden, een verlies van tachtig dooden of zwaar gekwetsten en honderd en veertig gevangenen toegebragt.

De Hebron was in vollen opstand, en in Acre zelf werd groote tweespalt onder de officieren bespeurd. De admiraal *Stopford* had alle geweren, die maar te missen waren, uit Malta ontboden, om de ingezetenen te wapenen.

Verder wilde men te Weenen weten, dat de Nederlandsche Vice-Consul te Cairo door *Mehemed-Ali* gelast zou zijn het egyptisch grondgebied te verlaten, waarschijnlijk omdat hij zich tevens met de bezigheden der russische en pruissische consulaten te Cairo belast heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, den 20sten November.

De kamer van vertegenwoordigers heeft het voorgestelde adres van antwoord zoo als het was, goedgekeurd, met weglating alleen van het woord *arbitrale* in de zinsnede voorkomende waarin gesproken wordt van de beslissing der groote mogendheden, waarop het tegenwoordig bestaan van Belgie berust. Overigens hebben de heeren *Dumortier* en andere leden de ministers over de nog loopende onderhandelingen met het koningrijk der Nederlanden onderhouden en hen aangemaand de regten van Belgie in alle opzigten te handhaven. De minister *Lebeau* vergenoegde zich te zeggen, dat die onderhandelingen steeds met grooten ijver werden voortgezet, maar dat hij dezelve onmogelijk [illegible] kon mededeelen. De heer *Cogels*, van Antwerpen, sprak over de schadevergoeding der slagtoffers van de omwenteling, doch de minister verwees hem naar het des betrekkelijk bij de kamer ingediend ontwerp.

— In de zitting der kamer van eergisteren is het budget der middelen en wegen aangeboden, geraamd op ongeveer 108 millioenen fr. Bij hetzelve worden wijzigingen voorgedragen in de grondbelasting, in het douane-tarief, in de belasting op de sterke dranken en in de restitutie van de regten op de suiker.

— Volgens eene kennisgeving van de Brusselsche maatschappij tot bevordering der volksvlijt, van den 18den November, is de inschrijving voor een gedeelte der leening van 38 millioen franken, onlangs door die maatschappij met de Belgische regering gesloten, dadelijk volgekomen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten November.

Aanstaande maandag morgen zal Z. M. koning *Willem Frederik* de residentie verlaten en zich naar Berlijn begeven. Men verzekert, dat Z. M. door Hoogstdeszelfs adjudanten, de heeren baron *van Omphall* en jonkh. *van Spengler*, benevens door den kamerheer baron *Rengers*, zal vergezeld worden. Tegen de maand Mei wordt Z. M. in de residentie terugverwacht.

Men verzekert dat, met het begin des aanstaanden jaars, een deel van de hofbeambten des voormaligen Konings aan het Hof van Z. M. koning *Willem II* zal worden verbonden.

— Naar men verneemt, zal Zijne Exc. de baron *Fagel* zich uit Parijs naar Berlijn begeven, en zich er ophouden gedurende het verblijf van koning *Willem Frederik* aldaar. Nog verneemt men,

dat Z. M. op die reis zal vergezeld zijn van de heeren *Trip*, *d'Ablain*, *Hoffman*, *Gomp* en *Huisman*.

— Naar men verneemt zijn de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal beschreven tegen Zaturdag den 28 dezer ten half 12 ure, op het paleis te Amsterdam, ten einde zich van daar in plegtigen optogt naar de nieuwe Kerk te begeven, tot deelneming aan de inhuldiging des Konings. De leden zullen in gala-kleeding verschijnen.

De tweede Kamer zal na afloop dezer plegtigheid, den 4 December, eene zitting in de residentie houden.

— Men verneemt, dat de toegangskaarten voor de inhuldiging van Z. M. den koning, in de Nieuwe Kerk te Amsterdam benoodigd, reeds aan de onderscheidene autoriteiten en collegien worden uitgereikt, en dat die voor particulieren door het bestuur te Amsterdam zullen worden afgegeven.

Men verzekert dat, bij gelegenheid van de plegtige inhuldiging des Konings, de standaard des Koningrijks zal worden gedragen door Z. Exc. den luitenant-generaal jonkh. *Boreel*; 's Rijks zwaard door Z. Exc. den secretaris van staat, baron *van der Capellen*; de kroon van het Rijk, door Z. Exc. den minister van staat, graaf *Schimmelpenninck*; de scepter, door Z. Exc. den minister van staat, graaf *van den Bosch*, en de Rijks appel door Z. Exc. den vice-admiraal *Gobius*. In plaats van den graaf *van Limburg Stirum Noordwijk*, zal de baron *Mackay* bij die gelegenheid de functiën van kamerheer-ceremoniemeester waarnemen; terwijl Z. Exc. de baron *van Zuylen van Nyevelt* het grootmeesterschap van het Hof zal bekleeden.

Waarschijnlijk zal zaturdag den 28 dezer op 's Konings paleis te Amsterdam een prachtig bal gehouden worden.

— Naar het zich laat aanzien, zal 's Konings verjaardag op zondag den 6 december aanstaande met veel luister in de residentie gevierd worden. Op verschillende plaatsen der stad zullen eerepoorten worden opgerigt, en men spreekt van eene dien dag te houden algemeene illuminatie. Daar Z. M. en het Koninklijk gezin vrijdag den 5den December van Amsterdam te 's Hage zal terugkeeren, en de intogt alhier, naar men verzekert, op eene plegtstatige wijze zal plaats hebben, zoo zullen die beide dagen ook voor de residentie wezenlijke feestdagen zijn.

Men spreekt ook van een prachtig diner en bal, dat door Z. M. op Hoogstdeszelfs geboortedag te 's Hage zal worden gegeven.

— Men zegt dat, een of twee dagen voor de plegtige inhuldiging van Z. M. te Amsterdam, de op handen zijnde inhuldiging door de koningen en herauten van wapenen, onder pauk- en trompetgeschal, op de pleinen en onderscheiden andere plaatsen der hoofdstad, plegtig zal worden afgekondigd. De stads- en andere boden, benevens detachementen kavalerie, zullen tot dezen optogt behooren.

— Eene commissie uit het provinciaal kerkbestuur der Hervormden in Noordbraband, is bij den koning ter audientie geweest, om Z. M. de hulde des kerkbestuurs bij Hoogstdeszelfs troonsbestijging aan te bieden. Op eene minnelijke wijs heeft Z. M. zich met de commissie onderhouden, en hebben vervolgens de president des provinciaal kerkbestuurs, de predikant *Pape*, en de heer baron *van Tuyll van Heeze en Leende*, als ouderling, lid van het genoemde kerkbestuur, de eer gehad, om bij Z. M. ter tafel genoodigd te worden.

— Men verneemt, dat, bij resolutie van Z. Exc. den minister van finantiën, dd. 16 dezer n°. 89, aan de gouverneurs is kennis gegeven, dat, ter vervanging van hetgeen dienaangaande tot dus verre anders is bepaald, in het vervolg alle invoer van goederen, bestemd voor Z. M. den Koning, of de leden van de vorstelijke familie, even als andere invoer, aan de betaling der regten zal worden onderworpen.

— Men zegt, dat de departementen van algemeen bestuur zouden zijn aangeschreven, voortaan geene ambtenaren tot het bekomen van gratificatien voor te dragen.

— In het *Journal de la Haye* leest men het volgende artikel:

« Volgens berigten, welke men ons wel heeft willen mededeelen, hellen wij over om te gelooven, dat de klagten, met betrekking tot het lager onderwijs, aan de regering gedaan, op verre na niet zoo algemeen noch zoo talrijk zijn, als men zulks zou kunnen afleiden uit een artikel daarover, in het *Handelsblad*, voorkomende en door ons nommer van gisteren overgenomen. Doch, wat het getal dergenen ook zijn moge, die hunne bezwaren aan den voet van den troon gebragt hebben, de regering is volkomen genegen daaraan regt te doen, zoodra de uitkomst van het onderzoek, 't welk de Koning in zijne zorg voor al zijne onderdanen, zonder onderscheid, dezer dagen volbragt heeft, getoond zal hebben, dat die klagten gegrond zijn en dat er middel is om aan dezelve te voldoen, zonder het algemeen belang van den Staat te benadeelen. »

— Men verneemt, dat, bij het onderzoek van het wetsontwerp tot opheffing van het Sijndicaat, in de Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over het algemeen, die afschaffing als hoogst wenschelijk, ja noodzakelijk is beschouwd, maar dat er bij vele leden nog gewigtige bezwaren bestonden, om ten laste van het Rijk zoo vele schulden over te nemen voor en aleer algeheele opgave wordt gedaan van den geldelijken toestand van de zoo even genoemde instelling. Onder de medegedeelde stukken zijn er wel, gaf men te kennen, sommigen die eenig licht schijnen te verspreiden over de bezittingen van het Sijndicaat, doch bij eene vergelijking van vroegere met latere staten vervalt men, als van zelf, in dezelfde duisternis, welke het Sijndicaat steeds heeft omgeven. Uit dien hoofde heeft men de Regering verzocht: 1°. een volledigen staat van alle schulden en verpligtingen ten laste van het Amortisatie-Sijndicaat; 2°. gelijken staat der baten, waarvan het nog in het bezit is, op welken staat als van zelf moeten voorkomen opgave van de domeinen met hunne approximatieve waarde, zuiver en onzuiver inkomen, benevens het bedrag van de nog te ontvangen koopenningen van verkochte domeinen, van alle andere nog opvorderbare schulden, ook van die wegens voorgeschoten gelden enz. Indien beide deze staten door de Rekenkamer, als het daartoe bevoegde collegie, geverifiëerd, aan de Staten-Generaal worden medegedeeld, zouden deze hierdoor in staat gesteld worden met kennis van zaken over dit ontwerp te kunnen oordeelen.

Het ontwerp van wet tot voorziening in de geldelijke behoeften des rijks en tot gedeeltelijke dekking van het te kort, in 's rijks schatkist bestaande is, gelijk wij reeds vroeger gemeld hebben in de afdeelingen van de tweede kamer der Staten-generaal onderzocht. Bij die gelegenheid zijn in de meeste afdeelingen, ten aanzien van sommige aan de kamer overgelegde doch niet gedrukte staten, eenige nadere ophelderingen verlangd, die, naar men verneemt, in de zitting van de centrale afdeeling dd. 7 November, door Z. Exc. den minister van finantiën gedeeltelijk gegeven zijn.

In eene der afdeelingen heeft men vermeend, dat het resultaat van haar onderzoek dier staten in het algemeen geweest is, dat zij de slotsom van *f* 34,006,464,65, aanwijzende het deficit in de schatkist voor vermindering vatbaar oordeelt. Men verlangde verder ingelicht te worden, met betrekking der liquidatie tusschen de schatkist en de overzeesche geldmiddelen, bepaaldelijk hoeveel jaar op jaar de zuivere opbrengst is geweest van de overzeesche bezittingen, die ten voordeele van het moederland heeft kunnen gebezigd worden, met opgave van de betalingen uit de overzeesche geldmiddelen gedaan, in justificatie van het hieruit voortgesproken deficit. Ook begeerde men onderrigt te worden, hoe het gelegen is met de kansbilletten, uitgeloot voor den jare 1841 tot en met 1849, die, naar aanleiding der wet van 24 December 1829 (*Staatsblad* n°. 80) in de possessie waren van het amortisatie-syndicaat.

Ook op het drukken der door de regering overgelegde staten is in sommige afdeelingen aangedrongen, daar de geheimhouding, daaromtrent door de regering in acht genomen, niet alleen het onderzoek moeijelijk maakt, maar ook niet strekte, om de openbaarmaking van 's rijks financiëlen toestand te bevorderen.

Wat het deficit zelf betreft, heeft men in sommige afdeelingen aangemerkt, dat de overgelegde staten de zekerheid hebben gegeven, dat aan het niet openleggen van 's Rijks finantiën, en aan het bewerkstelligen van uitgaven zonder legale bepalingen hoofdzakelijk de noodlottige staat, waarin het Rijk zich thans ten aanzien van den financielen toestand bevindt, moet worden toeschreven. Men koesterde de hoop, dat deze onbehoorlijke en onregelmatige toestand van zaken, bij den aanvang eener nieuwe regering, in eenen regelmatigen en beteren zal worden veranderd. Men verlangde juist uit dezen hoofde, dat die verandering zelve op eene regelmatige wijze geschiedde; en men verlangde, dat bij eene wettige dekking geregulariseerd zouden worden die posten van uitgaven, die tot het jaar 1841 buiten of boven de begrootingen zijn gedaan, voor zoo verre die posten daarvoor uit derzelver aard vatbaar zijn. Men meende, dat op zoodanige wijze wel meer in te korten is voorzien, en men was van gevoelen, dat eene dusdanige regularisatie zeer wel zoodanig ingerigt zou kunnen worden, dat de bezwaren vermeden wierden, die anders daarvan te vreezen zijn. Men verwachtte dan ook, dat daardoor eene beslissing zou worden tot stand gebragt, ten aanzien der betaling aan Z. D. H. den hertog van Nassau gedaan, welke tot verschillende beschouwingen heeft geleid, en dus in alle opzigten eene bijzondere en opzettelijke beslissing vordert, opdat niet van die beschouwingen de maatregelen van voorziening in het algemeen afhankelijk zouden kunnen worden.

Nopens dit ontwerp heeft men voorts in vele afdeelingen gevraagd, of niet op eene andere wijze, dan door het vermeerderen van 's lands vaste schuld, het te kort zou kunnen worden aangevuld? Men achtte dit middel verderfelijk in de toekomst, niet slechts door de vermeerdering van renten, welke daaruit voortvloeijen, maar ook omdat dit middel, als voorbeeld voor die toekomst [illegible], eigenlijk het bestaande kwaad niet wegneemt. Het is uit dien hoofde dat men der regering in ernstige overweging gaf, of het niet beter ware, het kwaad meer in het hart aan te tasten en deze of gene geforceerde heffing op te bren, in een, twee of hoogstens drie jaren, en dan als *don gratuit*, zich geheel uit de verlegenheid te helpen. Men ontkende geenszins, dat ook het voorgestelde bezwaren oplevert in de bestaande omstandigheden, doch men stelde hier tegenover het nadeel, 't welk uit eventuele vermeerdering der schuld kan voortvloeijen, die tot de noodlottigste resultaten moet leiden. Men geloofde dat de natie, met den toestand van 's rijks geldmiddelen bekend, zelve spoedig de overtuiging koesteren zal, dat hier de wet der noodzakelijkheid bestaat, en dat het verkieselijker is zich voor eens aan een radicaal geneesmiddel, hoewel pijnlijk geneesmiddel te onderwerpen, dan bij de aanwending van altijd slechts tijdelijke hulpmiddelen, het kwaad nog langer hoe meer te verergeren.

(*Vervolg en ons volgend nommer*).

ALLERLEI.

Scherpzinnigheid der Lacedaemoniers.

Volgens het getuigenis van PLUTARCHUS waren de *Lacedaemoniers* ongemeen scherpzinnig in hunne woorden, en hij brengt daarvan de volgende proeven bij.

Koning LEONIDAS, door zeker iemand, op eene ongeschikte wijze, over belangrijke zaken onderhouden wordende, voegde denzelven toe: » Gij spreekt zeer onbelangrijke woorden, mijn vriend! over zeer belangrijke zaken!"

CHARILAUS, de zoon van LIJCURGUS broeder, gevraagd zijnde, waarom deze zoo weinig wetten gemaakt had? gaf ten antwoord, dat zij, die weinig woorden gebruikten, ook weinig wetten noodig hadden.

ARCHIDAMIDAS hoorende, dat HECATAEUS, de *Redenaar*, van sommigen beschuldigd werd, daar over, dat hij, aan de openbare maaltijden geen woord gesproken had; zeide daarop: » Hij, die weet te spreken, weet ook den tijd van spreken!"

Als proeven van scherpzinnigheid met geestigheid vereenigd, brengt hij de volgende bij. DEMARATUS, door zeker onkundig jongmensch, met allerlei nietsbeduidende vragen lastig gevallen, onder anderen: wie of een Spartaan was? gaf daarop dit antwoord: Hij, die het minst aan u gelijk is!"

Bij gelegenheid, dat men de bewoners van *Elis* roemde, dat zij de Olijmpische spelen met zoo veel orde en regtvaardigheid bestuurden, zeide AGIS: » Is het dan zoo groot een wonder, dat deze menschen één' enkelen dag, om de vijf jaren, regt doen?"

Toen zeker vreemdeling THEOPOMPUS van zijne gehechtheid aan de *Lacedaemoniers* wilde overtuigen, en roemde, dat men hun den naam van *Philolacon* (vriend der *Lacedaemoniers*) gegeven had; antwoordde deze: » Het zou u fraaijer staan, indien men u *een vriend van uw eigen volk en vaderland* noemen kon."

Toen zeker Atheensch Redenaar de *Lacedaemoniers* eens voor ongeleerden uitgemaakt had, zeide PLISTONAX, de zoon van PAUSANIAS: » Gij hebt gelijk, want onder al de Grieken zijn de *Lacedaemoniers* de eenigsten, die van u niets kwaads hebben geleerd!"

Zeker iemand aan ARCHIDAMIDAS gevraagd hebbende, hoe groot het getal der Spartanen was? kreeg ten antwoord: » Groot genoeg, om talrijke legerbenden behartig op de vlugt te slaan!" Hunne beknopte gezegden waren ook niet minder kort dan zinrijk: een enkel voorbeeld hiervan. Zeker *Lacedaemonier* uitgenoodigd wordende om iemand mede te gaan hooren, die bijzonder bevallig den zang van een Nachtegaal nabootsen kon; bedankte deswege koeltjes met deze woorden: » Ik heb den Nachtegaal zelven wel gehoord!"

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *November*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 50 een zest., ⅙, drie zest.; dito 5 pCt. 98⅞ ... ¼; Kansbill. 22 een zest., 22, een zeste, 22; Syndic. 4½ pCt. 87¼, drie achtste; dito 3½ pCt. 72; Handelm. 164¾, 165 drie achtste, ¾; O. Indie 5 pCt. 94 negen zest., ½, ⅝; Ardoins 21¾, elf zest., ¾; dito coupon 16; oude Russen 104⅝, ⅝; Metallick 100⅝; Columbia 17¼.

** GETROUWD:

Mr. P. F. TIMMERS VERHOEVEN,

EN

E. C. TISSOT VAN PATOT.

Breda, 19 November 1840.

** Door den Griffier VAN DEN ENDEN, zal op Donderdag 26 November 1840, op de Buitenplaats *Bosch zigt* bij den Heer ..., Onder *'s Princenhage*, publiek worden Verkocht:

Zeventien Kavels extra zware EIKEN BOOMEN.

Twaalf Kavels extra zware BEUKEN BOOMEN.

Elf Kavels SCHAARHOUT.

Benevens verscheidene Kavels STRUIKEN, MUTSAART, WORTELS en ander BRANDHOUT.

Betaaldag 1 October 1841.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN,

TE *ZEVENBERGEN.*

ADRIANUS VAN DE WERK, Notaris te *Zevenbergen*, zal voor de Erfgenamen van den Heer FRANCISKUS DOMINICUS VAN ERTRYCK, en Mejufvrouw JOHANNA PETRONELLA VAN ELSAKKER, te *Etten* overleden, publiek Verkoopen:

25 Bunders extra beste ZAAI- en WEIDANDEN, gelegen onder de Gemeente van *Zevenbergen*, in de Polders de *Groote Schenkeldijk*, de *Koekkoek*, het *Oudland* en de *Maren*. Even

Een STEENEN BOEREN-SCHUUR, staande binnen *Zevenbergen* in de Kerkstraat.

De Zitdagen zullen gehouden worden te *Zevenbergen*, op den 3 en 17 December 1840, beiden des namiddags om 4 ure.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN,

TE *ZEVENBERGEN.*

ADRIANUS VAN DE WERK, Openbaar Notaris te *Zevenbergen*, zal voor Mevrouw de Weduwe KOESE en hare Kinderen, publiek Veilen en Verkoopen:

24 Bunders beste ZAAILANDEN, gelegen in de nabijheid van *Zevenbergen*, in de Polder *het Oudland*, aan den *Hazeldonkschen Zandweg*, in verschillende Koopen. En

Een perceel DIJK en GORS, genaamd *de Schansdijk*, gelegen langs de *Zevenbergsche Haven*, groot 5 Bunders en 32 Roeden.

De Zitdagen zullen gehouden worden binnen *Zevenbergen*, op den 10 en 24 December 1840, beiden des namiddags om vijf uren.

FABRIEKS-PRIJZEN,

bij GEZS. BOEX, *Eindstraat*, N°. 21, te *Breda.*

Vl. garen 4/m. 90 Ct., Spargaren 100 Cts. 8/m demi-soie 135 Cts per ℔.
Wit Bosch garen n° 3, 120 Cts., n°. 4½ 140 Cts., n°. 6, 170 Cts. per ℔.
Koperen haken en oogen n°. 9, 78 Ct., n°. 10, 88 C., n°. 2, 105, n° 2½, 120 C. p. ℔.
IJzeren vertinden dito n°. 3, 45 Cts. per pak, verzilverde dito 135 Cts. per ℔.
Hoornen Knoopen, Vest 40 Cts., Buis 55 Cts., Jas 70 Cts per gros.
Patentknoopen, Vest 60 Ct., Buis 100 Cts., Jas 110 Cts per gros.
Beste half Zijden-Knoopen, Vest 80 Cts, Jas 140 Cts. per gros.
Fijne Speelkaarten 45 en 60 Cts. per 12 Spel, gemarmerde 72 Cts. en fijner.
Eng. Labadist katoen, 6, 8 en 10/d. 60 C. per ℔.
Eng. Watertwist of Weefkatoen, n°. 8 en 10, 60 Cts. n°. 12 en 14, 65 Cts. per ℔.
Eng. ongebleekte breikat. n°. 8, 65 C., n°. 10, 70 C. n°. 12, 75 C. n°. 16, 80 C. p. ℔.
Eng. gekleurde breikatoen, n°. 12 en 16, 105 Cts. per ℔.
Wit Eng. breikat. van Strutt, n°. 6, 80 C. n°. 12, 90 C. n°. 16, 95 C. n°. 20, 105 C. n°. 24, 115 C. n°. 26, 120 C. n°. 30, 130 Cts. per ℔.
2/d klossen van Strutt, 20 Cts. 6/d klossen van *Evans*, 135 C. per dz., 12 C. per klos.
NB. Ingeval men de klossen elders voor dezelfde prijs of minder aanbiedt, gelieve men attent te zijn op de lengte; zijnde de onzen ⅓ langer dan de meeste anderen.
Eng. naaik. in streng. n°. 12, 85 C. n°. 16, 90 C. n°. 20, 95 C. n°. 24, 100 C. per ℔.
Naaikluwen per 320 in het ℔. Wit en gekleurd n°. 20, 115 Cts. per ℔.
Best Lampkatoen 50 Cts. de 5 Ons, teekenkatoen in strengen 3 Cts. per ...
Graauw en blaauw linnen lint 7 els, 38 Cts. blaauw Bruggslint 66 Cts. per dozijn.
Wit kat. lint 7 els, n°. 00, 14 C. n°. 0, 16 C. n°. 1, 23 C. n°. 2, 27, 30 C. n°. 3, 33 C. p. dz.
Wit linn. l. 7 els, n°. 00, 17½ C. n°. 0, 19½ C. n° 1, 30 C. n°. 27, 40 C. n° 3, 44 C. p. dz.
Wit Bosch lint 15 els n°. 0, 80 C. n°. 1, 105 C. n°. 2, 140 C. n°. 3, 195 C. per dz.
Eng. Saijet 4/d. prima kwaliteit, n°. 13. Zwart en wit 120 Cts., n°. 14, 135 Cts., n°. 16, 155 Cts, n°. 24, 220 Cts. per ℔. Grijs, Nassau en blaauw in evenredigheid.
Veensche Saijet, best soort 120 Cts. per 5 ons. Leydsche 130 Cts. per 5 ons.
Beste zwarte naaizijde *f* 13, —, gekleurde *f* 13,50, beste gekleurde *f* 14,70 per ...
Londen Sharps-naalden 85 C. Eng. D. 100 C. Beste Eng. Kousen 225 C. per mille.
Kleerm. naald. 105 C. per mille prima Eng. kleerm. vingerhoeden, 30 C. p. 100.
Zwart zijden tafta lint 15 els n°. 1½, 27 C. n°. 2, 37 C. n°. 3, 45 C. per dozijn.
Gekleurd zijden tafta lint 20 els n°. 2, 55 C. n°. 3, 68 C. n°. 4, 95 C. n°. 6, 140 C.
Gekl. zijden satijnen lint 20 els n°. 2, 65 C. n°. 3, 85 C. n°. 4, 105 C. n°. 6, 160 C.

WIJDERS

Alle Artikelen die bij eene Affaire in GAREN, LINT en BAND behooren, mede tegen fabrieksprijzen.

182ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alleen gecommitteerde Collectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft, ten Kantore van B R O E S E & C O M P., verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Huur en Koop*, volgens onderstaande *Prijs-Courant.*

EERSTE KLASSE.

Waarvan de Trekking begint op Maandag 30 November 1840, TE 'SHAGE.

HUUR.		KOOP.	
1e Klasse.			
Heel Lot	*f* 4,00.	Heel Lot	*f* 69,00.
Half Lot	- 2,00.	Half Lot	- 34,50.
Vijfde Lot	- 0,80.	Vijfde Lot	- 13,80.
Tiende Lot	- 0,40.	Tiende Lot	- 6,90.
		Twint. Lot	- 3,45.

HOLLANDSCHE EN FRANSCHE

LEESBIBLIOTHEEK

VAN

BROESE & COMP., TE *BREDA.*

In deze LEESBIBLIOTHEEK, waarin eene fraaije Verzameling NIEUWE HOLLANDSCHE en FRANSCHE Boeken voorkomen, kan men zich voor *veertien dagen*, *eene*, *maand*, *drie* of *zes maanden* Abonneren, tegen zeer civiele prijzen. Het is den Geabonneerden vergund de BOEKEN zoo dikwijls te verwisselen als men zulks verlangt. Geen VERHURING per BOEKDEEL heeft plaats.

De verdere Voorwaarden zijn, in de CATALOGUS te vinden, die à 25 CENT verkrijgbaar is.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.